

KlachtenCommissie Onvrijwillige Zorg (KCOZ)

Beslissing inzake de klacht van

<naam klaagster>

over

Tangenborgh, <locatiennaam>

DE PROCEDURE

De Klachtencommissie Onvrijwillige Zorg (hierna kortheidshalve aangeduid als de commissie) heeft kennisgenomen van de klacht van (naam, hierna ook te noemen klaagster).

De klacht is op 24 augustus 2023 door Tangenborgh (verder ook te noemen de zorgaanbieder of de verweerder) naar de commissie gestuurd ter behandeling.

De commissie heeft de zorgaanbieder de gelegenheid gegeven om op de klacht te reageren. Het verweerschrift met bijlagen heeft de commissie op 8 september 2023 ontvangen. Partijen hebben kennisgenomen van elkaars stukken.

Op 18 september 2023 heeft een online hoorzitting van de commissie plaatsgevonden ter bespreking van de klacht. Aan de zitting namen deel: klaagster bijgestaan door <naam partner> en de (naam cliëntvertrouwenspersoon, CVP) en namens de zorgaanbieder (verpleegkundige) en (specialist ouderengeneeskunde, SO).

De beide dochters van klaagster zijn bij beschikking van de Rechtbank d.d. 7 april 2023 tot mentor benoemd. Zij hebben de commissie laten weten dat zij via de zorgaanbieder op de hoogte zijn van de klachtprocedure maar niet bij de behandeling ter zitting aanwezig zullen zijn om hun moeder niet extra emotioneel te belasten.

Het dictum van de beoordeling is op 18 september jl. schriftelijk aan partijen medegedeeld.

FEITEN EN OMSTANDIGHEDEN

De commissie gaat op grond van de schriftelijke stukken en hetgeen ter zitting naar voren is gebracht uit van de volgende feiten en omstandigheden.

Klaagster is thans 79 jaar en heeft sinds december 2021 een relatie met <naam partner> die zij via de kerk al langer kende. Er is sprake van een aanzienlijk leeftijdsverschil tussen beiden. Per november 2022 is klaagster vanwege dementiesyndroom met primair progressieve afasie, verhuisd naar <locatiennaam>, een Wzd-geregistreerde accommodatie. Voordat klaagster hier kwam, woonde zij in een aanleunwoning waar <naam partner> de meeste tijd bij haar verbleef en voor haar zorgde wanneer hij niet aan het werk was.

Er is met ingang van 15 mei 2023 door de zorgaanbieder een besluit onvrijwillige zorg genomen inhoudend dat klaagster niet meer door <naam partner> meegenomen mag worden buiten de instelling. Hij mag wel onbeperkt bij haar op bezoek komen en met haar wandelen in de binnentuin.

Per 5 juni 2023 is na evaluatie een verruiming toegestaan en mag klaagster dagelijks 1 uur samen met <naam partner> buiten wandelen.

Per 14 augustus 2023 is na evaluatie een tweede verruiming toegestaan en mag klaagster op zondag met <naam partner> samen naar de kerk en in de zomervakantie mag er drie keer per week een activiteit ondernomen worden.

DE KLACHT

In het klaagschrift en ter zitting is, zakelijk en verkort weergegeven het volgende naar voren gebracht.

<naam partner> voert aan dat de enige aanleiding voor de onvrijwillige zorg is dat de dochters van klaagster de relatie afkeuren en dat de zorgaanbieder dat sentiment heeft overgenomen. Dochters staan niet open voor normalisering van het contact en doen er alles aan om de relatie te dwarsbomen. De verhuizing naar <locatiennaam> hebben dochters destijds heimelijk geregeld; <naam partner> wist gedurende enige tijd niet waar klaagster was gebleven. Bij de gesprekken die vanaf het voorjaar hebben plaatsgevonden met de zorgaanbieder voelde <naam partner> zich onheus bejegend en gediskwalificeerd. Er werd hem gedicteerd wat er allemaal niet mocht terwijl hij en klaagster voorheen konden gaan en staan waar zij wilden. De facto was de beperking al weken eerder ingezet en de afbouw ervan gaat tergend langzaam en biedt geen perspectief.

Klaagster is verliefd en zij wordt gelukkig van het samenzijn met <naam partner>. Hij stelt dat het zorgen voor-, en samenzijn met haar voor hem een door God gegeven opdracht is. Er is geen sprake van ernstig nadeel ten gevolge van de relatie. Het verbieden of tegenwerken van de relatie levert daarentegen wel boosheid en agitatie op bij klaagster. De maatregel werkt dus averechts. <naam partner> erkent dat klaagster dementerend is en de zorg van <locatiennaam> wel nodig heeft maar hij acht haar nog goed in staat om terzake te beslissen en aan te geven wat zij wel en niet wil. <locatiennaam> zou zich hier dienstbaar in op moeten stellen.

HET VERWEER

Verweerders hebben, zakelijk en verkort weergegeven, het volgende naar voren gebracht.

Er is besloten tot het toepassen van onvrijwillige zorg nadat gebleken is dat er geen afspraken op vrijwillige basis te maken waren over een beperktere mate van samenwonen buiten de instelling. <naam partner> haalde klaagster elke dag na zijn werk op en bracht haar de volgende ochtend voor zijn werk weer terug. Dit leverde voor klaagster veel onrust, verwardheid en agitatie op. De negativiteit van <naam partner> over <locatienaam> neemt zij over. Ze raakte regelmatig in conflict met medebewoners en medewerkers, weigerde ADL en het contact met haar dochters verslechterde. Als zij hun moeder wilden bezoeken was zij er vaak niet. De SO erkent enerzijds dat klaagster verliefd is op <naam partner> en gelukkig wordt van het samenwonen met hem. Anderzijds is een feit dat de dochters deze relatie sterk afwijzen en dat hun band met moeder daaronder te lijden heeft. Voor de zorgaanbieder levert dit een dilemma op.

Gebleken is dat de maatregel doelmatig is; wanneer klaagster niet zo veelvuldig bij <naam partner> verblijft maar deelneemt aan het dagelijks leven in <locatienaam>, is zij tevredener, rustiger en richt haar aandacht op anderen waarbij gebleken is dat zij ook snel verliefde gevoelens voor een mannelijke medebewoner hier ontwikkelde.

OVERWEGINGEN EN CONCLUSIES

De commissie heeft kennisgenomen van de klacht en het verweerschrift en hetgeen ter zitting naar voren is gebracht.

De commissie overweegt dat de relatie tussen klaagster en <naam partner> ten tijde van de verhuizing naar <locatienaam> al geruime tijd bestond waardoor de zorgaanbieder zich niet alleen tot de directe familie maar ook tot hem te verhouden had. Ook indien dochters/mentoren de relatie vanwege het grote leeftijdsverschil ongepast vinden, kan er niet voorbijgegaan worden aan klaagsters affectie voor <naam partner> en haar wens om tijd met hem door te kunnen brengen.

De commissie acht het aannemelijk dat bij klaagster sprake is van de omschreven nadelige effecten (onrust, agitatie, afwijzen ADL, negativiteit) ten gevolge van het veelvuldig verblijf bij <naam partner> thuis.

Deze nadelige effecten mogen door de zorgverleners en dochters/mentoren ongewenst gevonden worden, de commissie acht ze op dit moment niet dusdanig dat ze als ernstig nadeel ex artikel 1 lid 2 Wzd te kwalificeren zijn. Daarvan is eerst sprake als de veiligheid van de cliënt bedreigd wordt door de invloed van een ander of als er sprake is van (een risico op) ernstig lichamelijk letsel, ernstige psychische, materiele of immateriële schade. Hiervan is niet gebleken.

Een en ander kan daarom momenteel niet redengevend zijn voor de toepassing van onvrijwillige zorg in de vorm van beperking bewegingsvrijheid. Betrokkenen zullen tot werkbare afspraken in het kader van 'informed consent' moeten zien te komen. De

commissie zal hierover een overweging ten overvloede en een advies formuleren, zie hieronder.

BEOORDELING

De commissie oordeelt dat de klacht gegrond is.

RECHTSMIDDEL

Partijen kunnen, binnen zes weken na de dag waarop de commissie deze beslissing aan partijen heeft medegedeeld (dat wil zeggen: binnen zes weken na de dag waarop partijen gemeld is dat zij deze beslissing kunnen downloaden van het netwerk van de KCOZ), een verzoekschrift indienen bij de rechter ter verkrijging van een beslissing over de klacht (zie artikel 56c Wet zorg en dwang).

OVERWEGING TEN OVERVLOEDE EN ADVIES

<Naam partner> zegt zich te realiseren dat hij juridisch in dezen geen positie heeft en bovendien zelf niet in staat is om klaagster alle benodigde zorg te geven. Hij erkent dat zij aangewezen is op het wonen met zorg in <locatiennaam> maar vindt dat de instelling zich hierin dienstbaar behoort op te stellen en in hun omgang en wens om ook buiten de instelling veel tijd samen door te brengen, geen beperkingen behoort aan te brengen. De commissie acht dit een misvatting.

Een CIZ-indicatie voorziet in de bij een bepaalde ziekte of aandoening te leveren benodigde hoeveelheid zorg. Over de wijze waarop de zorg wordt geboden dient in samenspraak een plan gemaakt te worden. De indicatie en financieringssysteem brengt bovendien ook met zich mee dat er regels zijn terzake van aan- en afwezigheid. Een zorgaanbieder kan beperkter zorg declareren als de cliënt veelvuldig afwezig is, terwijl de bedrijfsvoerings(exploitatie)kosten in een dergelijke situatie ook volledig doorlopen.

Los daarvan acht de commissie het ook met het oog op het welbevinden van klaagster noodzakelijk dat er in goede samenspraak op korte termijn tussen alle betrokkenen (klaagster, dochters/mentoren en -indien klaagster daarom vraagt- ook <naam partner>) en <locatiennaam> bepaald wordt bij welke afspraken over verblijf, visite en bewegingsvrijheid klaagster het meest gebaat is. Een voortduren van de huidige sfeer van negativiteit zal daar niet aan bijdragen.

Deze uitspraak is vastgesteld op 28 september 2023 door de voorzitter van de Klachten-Commissie Onvrijwillige Zorg, de heer mr. J.A. Heeren en de leden mevrouw drs. N.C. Heerema (SO) en de heer mr. H.J.M. Steen (jurist).

mr. J.A. Heeren,
voorzitter